

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 16/10
Люксембург, 2 март 2010 г.

Решение по съединени дела C-175/08, C-176/08, C-178/08, C-179/08
Salahadin Abdulla и др.

Лице може да загуби статута на бежанец, когато обстоятелствата, които обосновават опасенията му от преследване, престанат да съществуват

Промяната в обстоятелствата трябва да е достатъчно значителна, а не с временен характер

Директивата на Съвета от 29 април 2004 г. относно условията за предоставяне на статут на бежанец¹ определя условията за признаване и правното положение на гражданите на трети страни като бежанци в държава членка на Европейския съюз. Освен това тя предвижда загубата на качеството на бежанец, когато обстоятелствата, в резултат от които то е било признато, са престанали да съществуват.

През 2001 и 2002 г. иракските граждани г-н Salahadin Abdulla, г-н Hasan, г-н Adem и съпругата му г-жа Mosa Rashi, както и г-н Jamal, получават статут на бежанци в Германия. В подкрепа на молбите си пред Федералната служба за миграцията и бежанците те сочат различни основания, поради които се опасяват от преследване в Ирак от страна на режима, установен от партията Баас на Саддам Хюсеин. През 2005 г. предвид развитието на положението в Ирак бежанските им документи са отменени.

Висшите административни съдилища в Германия, като се позовават на фундаменталната промяна на положението в Ирак, приемат, че към този момент заинтересуваните лица не са застрашени от преследване, каквото е било извършено спрямо тях при предходния режим, както и че спрямо тях няма голяма вероятност да изникнат нови заплахи за преследване поради други причини. При така очертаните обстоятелства сезираният по споровете Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) отправя запитване до Съда относно тълкуването на разпоредбите на Директивата от 2004 г., отнасящи се до загубата на статута на бежанец.

Съдът най-напред напомня, че за да има качество на бежанец, съответният гражданин, поради съществуващи в страната му на произход обстоятелства, трябва да е изправен пред основателни опасения от преследване, насочено лично срещу него, по причина на своята раса, вероизповедание, националност, политическите си възгледи или принадлежността си към определена социална група. Тези обстоятелства са причина за невъзможността или обосновавания отказ на заинтересуваното лице да се обърне за закрила към своята страна на произход в смисъл на способността на тази страна да предотврати или да санкционира актовете на преследване.

Във връзка с отнемането на статута на бежанец Съдът приема, че **лицето губи този статут, когато след промяна в обстоятелствата, която е значителна, а не с временен характер, настъпила в съответната трета страна, обстоятелствата, които обосновават неговите опасения от преследване, са престанали да съществуват и то няма други основания да се опасява от преследване.**

¹ Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, стр. 12 и поправка — ОВ L 204, 2005 г., стр. 24; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52).

Съдът отбелязва, че за да стигнат до извода, че опасенията на бежанеца от преследване са вече неоснователни, компетентните органи трябва да проверят, че субектът(ите) на закрила в третата разглеждана страна е взел/са взели разумни мерки, за да попречи/попречат на преследването. В този смисъл те трябва да разполагат по-специално с ефективна съдебна система, позволяваща разкриването, преследването и наказването на деянията, представляващи преследване, и да гарантират в случай на загуба на статута на бежанец, че заинтересуваният гражданин ще има достъп до тази закрила.

Съдът отбелязва, че промяната в обстоятелствата е „значителна, а не с временен характер“, когато може да се счита, че факторите, на които се основават опасенията на бежанеца от преследване, са трайно премахнати. Това налага липсата на основателни опасения от излагане на актове на преследване, представляващи „тежки нарушения на основните права на човека“. Съдът уточнява, че субектът(ите) на закрила, относно който/които се прави преценка действително ли е налице промяна в обстоятелствата в страната на произход, са или самата държава, или партии, или организации, включително и международни организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия. Във връзка с последното Съдът приема, че Директивата допуска възможността закрила да се осигурява от международни организации, включително посредством присъствието на международно формиране на територията на третата страна.

По-нататък Съдът анализира положението, в което обстоятелствата, поради което е предоставен статут на бежанец, са престанали да съществуват, и условията, при които компетентните органи при нужда проверяват впоследствие дали съществуват други обстоятелства, обосноваващи възможността заинтересуваното лице да има основателни опасения от преследване.

В рамките на този анализ Съдът по-специално отбелязва, че **както на етапа на предоставяне на статут на бежанец, така и на етапа, в който се разглежда въпросът за запазването на този статут**, се преценява един и същ въпрос — дали установените обстоятелства представляват или не заплаха от преследване, поради която съответното лице може с основание да се опасява с оглед на личното си положение, че действително спрямо него ще бъдат извършени актове на преследване. Поради това Съдът стига до извода, че **критерият за вероятност, който служи за преценката на този риск, е същият като критерия, който се прилага при предоставяне на статута на бежанец**.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708